

Zaak 155

Uitspraak inzake een klacht van [a], sub-uitgever van het werk 'Bloed, Zweet en Tranen', tegen [b], [c], en [d], auteurs, en [e/f] en [g], uitgevers van het werk 'Bloed, Zweet en Tranen'. Ten aanzien van de overleden auteurs, is de klacht gericht tegen de erven.

1. Bij brief van 9 oktober 2009 wendt de heer [] zich namens uitgever [a] (hierna te noemen 'klager') tot de Vaste Commissie Plagiaat (hierna te noemen 'VCP') met het volgende. Klager meent dat het werk 'Bloed, Zweet en Tranen', gecomponeerd door [b], [c] en [d] en uitgegeven door [e/f] en [g] (hierna te noemen 'beklaagden') gelijkenis vertoont met het door klager sub-uitgegeven werk 'Bloed, Zweet en Tranen'. Naar de mening van klager is er sprake van plagiaat.

2. Aan de administratie van Buma/Stemra zijn de volgende gegevens ontleend:

Het werk 'Bloed, Zweet en Tranen' is gecomponeerd en van tekst voorzien door [], [] en [] en wordt in Nederland sub-uitgegeven door [a]. [a] is deelnemer van Buma/Stemra. Het werk is voor het eerst bij Buma/Stemra bekend op 10 maart 1997.

Het werk 'Bloed, Zweet en Tranen' is gecomponeerd door [b] en [c] en van tekst voorzien door [b] en [d]. Het werk wordt uitgegeven door [e/f] en [g]. Allen zijn deelnemers van Buma/Stemra. Het werk is voor het eerst bij Buma/Stemra bekend op 15 juli 2002.

Omwille van de leesbaarheid van deze uitspraak wordt het laatste werk hier als 'Bloed, Zweet en Tranen NL' aangeduid.

3. Voorzover van belang voor de beoordeling van de zaak beschikt de VCP over afschriften van de volgende stukken:

- Documenten uit administratie Buma/Stemra met betrekking tot werken
- Klacht van [a] en de heer []
- Brief aan mevrouw [] (erfgenaam van de heer [b]), de heer [c], mevrouw [] (erfgenaam van de heer [d]) en [] van 21 oktober 2009
- Brief aan de heren [] en [] van 22 oktober 2009
- Waarborgsom ontvangen
- Verweer van [f] en [g] van 13 november 2009

4. Klager heeft de op grond van artikel 6 van het Reglement op de behandeling van plagiaatgeschillen tussen deelnemers van Buma en Stemra vereiste waarborgsom van € 1362,- betaald.

5. Voor de behandeling van de zaak was de VCP als volgt samengesteld:

Prof. mr J. H. Spoor, Voorzitter
T. Eijk, lid
B. van der Linden, lid
W. de Ruiter, lid
B. Zimmerman, lid

6. De zitting werd gehouden op 2 december 2009. Namens de klager was aanwezig:

De heer [], MD [a].

Namens de beklagden waren aanwezig: Mevrouw [], erfgenaam auteur [b], de heer [], deskundige, de heren [] en [], [f] en [] en [], [g] .

7. De VCP verklaart zich bevoegd van de klacht kennis te nemen. De klacht heeft betrekking op een geschil zoals omschreven onder artikel 4 lid 1 onder a van het Reglement op de behandeling van plagiaatgeschillen tussen deelnemers van Buma en Stemra.

8. De klacht wordt als volgt onderbouwd.

Het werk 'Bloed, Zweet en Tranen' is in 1995 verschenen op het gelijknamige album van artiest Will Tura alsmede op de live CD 'Tura in de studio' waarvan de beeldopnamen werden uitgezonden via de Vlaamse openbare omroep VRT, tevens te ontvangen in Nederland. In 1996 is het werk vertolkt tijdens de concerten van Will Tura, waarvan tevens de (beeld)opnamen zijn gereleased en welk concert is uitgezonden via de VRT. Alle genoemde opnamen waren succesvol en werden in 1996 tevens verspreid in Nederland. Zodoende hebben beklagden kennis kunnen nemen van dit werk.

Onlangs werd door de heer [], medecomponist en (hoofd)uitgever van het werk, de overeenstemming met het werk 'Bloed, Zweet en Tranen NL' geconstateerd. De heer [] is woonachtig in Parijs, spreekt hoofdzakelijk Frans en zijn voorkeur gaat niet uit naar het Nederlandstalige repertoire, om reden waarvan de heer [] niet eerder bekend was met het werk 'Bloed, Zweet en Tranen NL'. De klager in deze zaak, [a], werd van de klacht op de hoogte gesteld door de heer []. Daar [a] een omvangrijk repertoire beheert, mag niet van haar worden verwacht dat zij deze inbreuk op één van haar werken reeds in een eerder stadium had geconstateerd.

Uit de beluistering van de opnamen en de vergelijking van de partituren blijkt onomstotelijk dat er een zeer treffende overeenstemming bestaat tussen de melodie van de refreinen van beide werken; men hoort hetzelfde tempo, hetzelfde ritme, dezelfde arrangementstijl (elektrische gitaar/koor), dezelfde sfeer, dezelfde zangstijl en dezelfde tekst ('Bloed, Zweet en Tranen'). Enkel de vertolking ondergaat een lichte variatie van de melodie. Geconcludeerd kan worden dat 'Bloed, Zweet en Tranen NL' in het refrein een melodie bevat die quasi-identiek is aan de melodie van het werk 'Bloed, Zweet en Tranen'.

Klager benadrukt dat er niet wordt geïnsinueerd dat er sprake zou zijn van opzet aan de zijde van beklagden, maar dat maakt de geconstateerde inbreuk niet minder ernstig. Met name als in aanmerking wordt genomen dat het werk van beklagden op grote schaal is geëxploiteerd, door verscheidene artiesten is uitgevoerd en tevens wordt gebruikt voor de promotie van zowel voetbalclub Ajax als voor de promotie van de Nederlandse nationale voetbalploeg.

Klager betreurt dat de heer [] wegens ziekte niet in de gelegenheid is om de zitting bij te wonen teneinde de klacht uitvoeriger toe te lichten; alsmede dat de VCP en beklagden in de ziekte van de heer [] geen reden hebben gezien om de behandeling van de zaak uit te stellen.

Beklagden voeren in het verweer de volgende argumenten aan.

Het werk 'Bloed, Zweet en Tranen NL' is reeds vanaf 2002 zeer succesvol in verscheidene uitvoeringen en maakt ondermeer deel uit van het repertoire van de bekende artiest [d]. Het verbaast beklagden dan ook dat klager de zaak pas nu aanhangig heeft gemaakt. Voorts geldt dat het klagende werk 'Bloed, Zweet en Tranen' in Nederland niet succesvol was en geen verspreiding en uitzending van het werk op grote schaal hebben plaatsgevonden. Beklagden stellen dan ook geen kennis te hebben genomen van dit werk.

Uit de twee door beklagden overgelegde vergelijkingen door deskundigen blijkt dat de melodieën van de refreinen van beide werken op geen enkel punt overeenstemmen. De harmonieën van de refreinen zijn, na de eerste twee maten D mineur, totaal verschillend.

De enige overeenstemming tussen de refreinen van de werken is het gebruik van de tekst 'Bloed, Zweet en Tranen', waarbij beklagden er op wijzen dat daar in het werk 'Bloed, Zweet en Tranen NL' nadrukkelijk het woord 'met' aan voorafgaat. De tekst 'Bloed, Zweet en Tranen' is echter algemeen en een veel voorkomend gezegde, er zijn talloze voorbeelden te noemen waarbij dit gezegde wordt gebruikt, en hierop rust geen auteursrechtelijke bescherming. Hetzelfde geldt voor het ritme van beide werken, een 6/8 of 12/8 in een rockfeel. Het gebruik van dit ritme is inherent aan dit genre, zeer algemeen en tevens ook kenmerkend voor het repertoire van [d].

Met alle respect voor de heer [], een grote uitgever/componist, concluderen beklagden dat hier geen sprake is van plagiaat.

9. De VCP overweegt als volgt.

De VCP betreurt de afwezigheid van de heer [] wegens ziekte. Zij is echter van mening dat dit geen grond oplevert om behandeling van de zaak aan te houden. Klager heeft ruimschoots de gelegenheid gehad om de klacht schriftelijk te onderbouwen en (de ondersteuning van) de mondelinge behandeling voor te bereiden, en de VCP is op grond van het dossier en de daar door partijen op gegeven mondelinge toelichting zonder meer in staat om de klacht te beoordelen en daarover uitspraak te doen.

De VCP constateert dat de overeenstemming tussen de werken, naast uiteraard de titel, voornamelijk is gelegen in de refreinen ervan. In beide werken vangt het refrein aan met de tekst 'Bloed, Zweet en Tranen', waarbij dit tekstgedeelte in de werken op gelijke wijze is gefraseerd. Daarna volgt in de refreinen van beide werken een tekstgedeelte van twee maten waarna de tekst 'Bloed, Zweet en Tranen' wordt herhaald, opnieuw met een gelijke frasering.

Voorts is de overeenstemming gelegen in het feit dat de onderliggende ritmiek van beide werken een bluesachtige backbeat kent, met een 12/8 puls.

Nadere bestudering van de melodielijnen van de refreinen van de werken leert echter dat deze substantieel verschillen. De onderscheidene melodielijnen volgen een geheel andere curve, waarbij met name opvalt dat op het woord 'tranen' het werk 'Bloed, Zweet en Tranen' een stijgende lijn vertoont, daar waar het in het werk 'Bloed, Zweet en Tranen NL' een dalende lijn kent.

De harmonische ondersteuning wijkt af na de eerste maat van de refreinen, en de akkoordprogressies van de refreinen stemmen vervolgens niet overeen.

De tekst 'Bloed, Zweet en Tranen' is een bestaande uitdrukking die zodoende op zichzelf geen auteursrechtelijke bescherming geniet. De ritmische plaatsing van deze woorden komt voort uit de in de uitdrukking aanwezige cesuren, door het gebruik van de komma en het woordje 'en'. Het ontbreekt de frasering en de woorden aldus aan het voor auteursrechtelijke bescherming vereiste eigen, oorspronkelijk karakter met het persoonlijk stempel van de maker. Hetzelfde geldt voor het gebruik van de 12/8 groove, dat uiterst elementair is.

De VCP concludeert dat de – overigens zeer beperkte - overeenstemming tussen de werken is gelegen in elementen die, zowel op zichzelf als in samenhang, niet voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking komen en er dus geen sprake kan zijn van inbreuk op het auteursrecht.

10. Uitspraak doende

- a. De VCP verklaart de klacht ongegrond en beslist dat het werk 'Bloed, Zweet en Tranen NL' geen inbreuk maakt op het werk 'Bloed, Zweet en Tranen'.
- b. De VCP veroordeelt de klager tot betaling van € 1362,- , hetgeen een gedeelte van de kosten van behandeling van deze zaak is. Op grond van artikel 11 lid 5 van het VCP-Reglement zal dit bedrag worden verrekend met de door klager gestorte waarborgsom.
- c. De VCP zal deze uitspraak ter beschikking stellen van de directie van Buma en Stemra, opdat deze naar aanleiding van de uitspraak de nodige maatregelen kan treffen en eventueel tot publicatie zal kunnen besluiten.

Aldus gedaan te Hoofddorp op 2 december 2009,

Mr. J.H. Spoor
Voorzitter

Mr O. Meijer
Secretaris